

Monitering af skadedyr 2023

View over sortsforsøg med foder- og energiroer hos Tystoftefonden.

Erhvervs-PhD
studerende
Nika Jachowicz,
NBR Nordic
Beet Research

Projektleder
**Anne Lisbet
Hansen**,
NBR Nordic
Beet Research

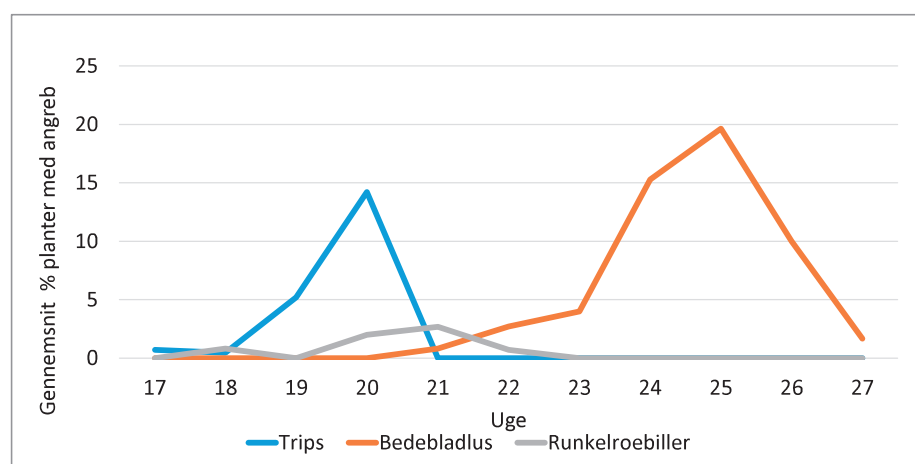
unødvendig brug af insekticider. Derfor har det været vigtigt nøje at følge forekomsten af skadedyrene. Forekomst og varsling har fra april til juli kunnet følges på sukkerroer.nu, AgriPortal App og i SEGES registreringsnet.

Monitering og varsling

For at følge forekomst af skadedyr og varsle for eventuelt bekæmpelsesbehov har Nordic Sugar Agricenter og NBR monitoreret i 15 Force-bejdsede marker, fordelt på Lolland, Falster, Møn og

Syd- og Vestsjælland. Med samme metode har der tilsvarende været monitoreret i det svenske dyrkningsområde i 16 marker. Alle marker blev monitoreret en gang om ugen fra sidst i april indtil medio juli. En parcel blev afsat i hver mark, hvor der ikke blev behandlet med insekticider. Hvis marken skulle behandles mod skadedyr, blev der anlagt yderligere en parcel, hvor effekt af behandling kunne følges. Samtidig blev plantebestand, jordfugtighed og skorpe noteret.

I 2023 blev hele dyrkningsområdet tilsået med Force-bejdsede sukkerroer. Force-bejdsning beskytter mod jordboende skadedyr under fremspiring, men beskytter ikke de grønne dele af planten over jorden. Derfor kunne der i indeværende sæson eventuelt blive behov for supplerende insekticidsprøjtninger, hvis forekomst af skadedyr oversteg bekæmpelsestærsklen. Formålet er kun at bekæmpe skadedyr ved konstateret behov, for dermed at skåne nyttedyr samt at minimere omkostninger og

Figur 1. Gennemsnitlig procent angreb af tidlige skadedyr (trips og runkelroe-biller) samt beddebladlus ved monitorering 2023 DK.

Trips og tidlige skadedyr

Trips (*Thrips angusticeps*) har vist sig at være et af de hyppigst forekommende skadedyr fra roernes kimbladstadiet og frem til 4-6 bladstadiet. I år fandt vi trips i 10 af de observerede marker, men angrebene var alle steder under bekæmpelsestærsklen (figur 1 og 2).

I Sverige blev trips observeret med svag forekomst på få planter i tre marker.

Trips kan medføre deformede roeplanter i de tidlige vækststadier, og frem til 4-6 bladstadiet. De suger saft fra undersiden af de unge blade, hvilket resulterer i fortykkede, indadrullede blade, sølvfarvede bladundersider og røde hjertesknud (foto 1). Trips kan især ved tørre forhold også suge på planternes kimstængel ved jordoverfladen, og dermed forårsage mørke indsnævrede kimstængler. Derfor er det vigtigt at grave et par planter op for at se efter skader fra trips. Skader af trips kan også forårsage sekundære svampeangreb, især når kimstænglen skades. Bekæmpelse af trips kunne i indeværende sæson foretages med pyrethroidet Lamdex.

Bid fra runkelroe-biller (*Atomaria linearis*) kunne findes i fem marker i monitoreringen, men det var sene og svage angreb uden behov for bekæmpelse. I Sverige var der kun runkelroe-biller på en af de monitorerede marker. Runkelroe-biller er meget små (1,3-1,5 mm) brune biller, som gnaver i kimstænglen under jordoverfladen og efterlader et karakteristisk sort, rundt bide-mærke (foto 2). Under lune forhold bevæger billerne sig op i hjertesknudet og kan give deformede planter. Runkelroe-biller skader ikke roeplanterne efter 4-6 bladstadiet. Runkelroe-biller overvintrer i roemarken og er et kraftigt "sædskifte-skadedyr". Angreb reduceres ved at have 2-3 år mellem roer på samme areal.

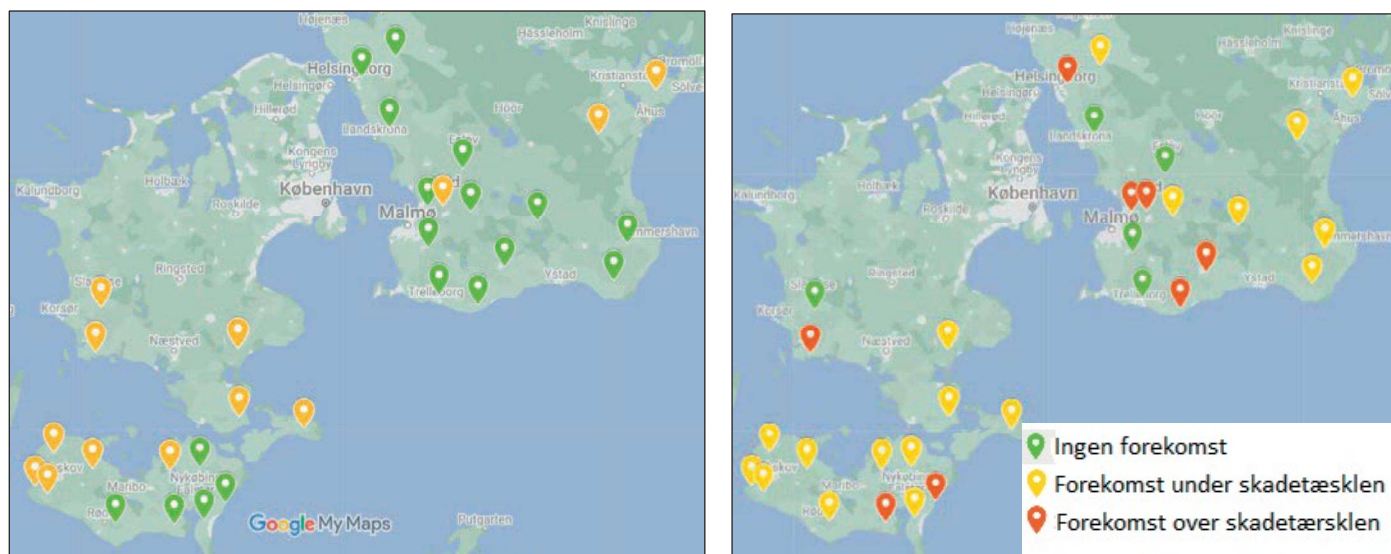
Foto 1. Eksempler på planter med svage skader af trips, 2023.

Foto 2. Gnav af runkelroe-biller kan ses på kimstængelen (venstre). Runkelroe-biller kan i lunt vejr ses kravle på bladene og kan genere hjertesknudet, så bladrande bliver røde, og bladene kan blive deformede (højre).

I Danmark fandt vi ingen angreb af jordlopper. Jordlopper gnaver 1-2 mm store huller i bladene. Desuden blev der set meget få angreb af bedefluelarver og deres resulterende minering af bladene. I det svenske dyrkningsområde blev der registreret svage angreb af

jordlopper på fem lokaliteter. På tre lokaliteter blev der i Sverige registreret minering i bladene, som følge af gnav fra bedefluelarver, hvoraf der var et enkelt sted ved nordøst kysten med forekomst over bekæmpelsestærsklen.

Figur 2. Forekomst af trips (venstre) og bededbladlus (højre) i skadedyrsmonitoring 2023 i Danmark samt Sverige.

Bededbladlus

Fra midten af juni kunne kolonier af sorte bededbladlus (*Aphis fabae*) observeres i de fleste monitoringsmarker, og i tre marker var bekæmpelsestærsklen overskredet. I Sverige kunne de sorte bladlus findes i de fleste marker, og bekæmpelse blev anbefalet i fem monitoringsmarker. Bekæmpelsestærsklen for bededbladlus overskrides, når mere end 50 procent af planterne har begyndende kolonidannelse (en koloni består

af minimum 10 bededbladlus). De sorte bededbladlus sidder i hjerteskuddet og på undersiden af bladene. Under gunstige lune og tørre forhold opformerer bladlusene kraftigt. Bladlusenes sugning af plantesaft medfører sammenkrøllede blade, foto 3. Bekæmpelse af bladlus kunne i denne sæson foretages med insektmidlerne Teppeki og Pirimor 500 WG, og desuden var det muligt at anvende Movento SC 100 (godkendt til mindre anvendelse i 2023).

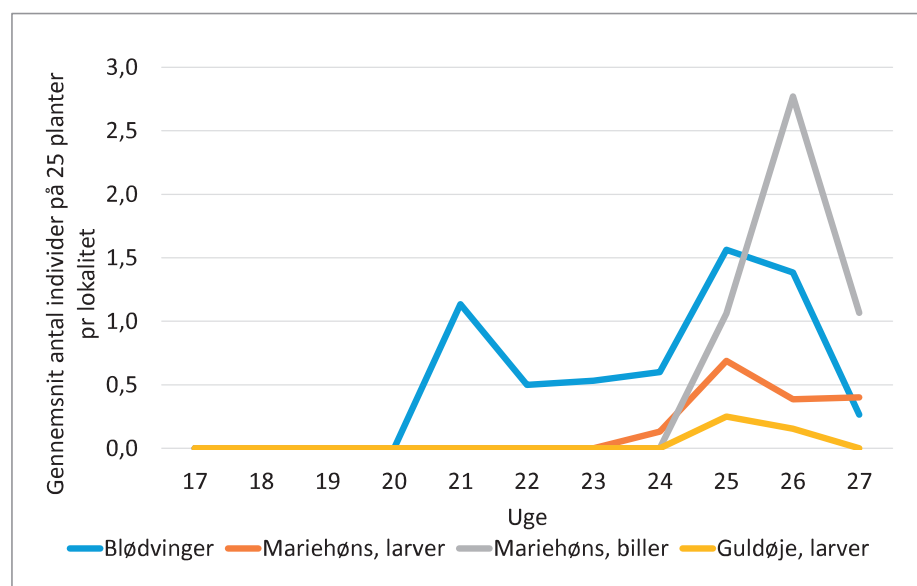
I slutningen af juni var angrebet af de sorte bladlus aftagende, dels som følge af et vejrskifte til kølige og våde forhold og dels på grund af parasitering fra svampe og snyltehvepse.

Der blev ikke fundet ferskenbladlus (*Myzus persicae*) i monitoringsruten i 2023. Kun forsvindende få individer blev set på enkelte planter midt i juni, og der kom ingen decideret forekomst af ferskenbladlus i 2023 i det danske dyrkningsområde. I Sverige blev ferskenbladlus kun fundet et enkelt sted, hvor forekomsten var under bekæmpelsestærsklen. De grønne ferskenbladlus ses med enkelte individer eller i mindre kolonier på undersiden af de mellemstore blade. Faren ved ferskenbladlus er, at de kan overføre virusgulsot til roerne, som kan give væsentlige udbyttetab til følge.

En geografisk oversigt over de to hyppigst forekommende skadedyr i 2023, trips og bededbladlus, ses i figur 2 for dyrkningsområdet i Danmark og Sverige.

Nyttedyr

I 2023 var registrering af forekommende nyttedyr for første gang inkluderet i monitoring af insekter, figur 3.

Figur 3. Gennemsnitlig antal nyttedyr per lokalitet i 2023.

Blødvinger, også kaldet soldaterbiller (*Cantharis lateralis*) var de første nyttedyr, som kunne findes i marken. De kunne findes allerede sidst i maj, lang tid før de første bladlus blev registreret. Senere på sæsonen var der mange mariehøns, både voksne og larver, på roeplanterne, *foto 3*. Populationer af mariehøns voksede stærkt i takt med, at populationen af bladlus også steg. I slutningen af juni kunne der findes nogle få guldøjelarver i monitoringsmarkerne. De nævnte nyttedyr lever af bladlus, og deres forekomst bidrager til at forebygge, forsinke eller begrænse antallet af bladlus i sukkerroerne. Insektmidler kan have uønskede bivirkninger på nyttedyr, og derfor skal unødvendige sprøjtninger undgås for dermed at skåne de naturlige fjender. ■

Foto 3. I 2023 kunne der observeres sorte bedebbladlus i sukkerroemarkerne; der var dog stor variation i angrebets størrelse mellem marker. I nogle marker forekom bedebbladlus kun i planter langs markkanten. I planter koloniseret med bedebbladlus kunne der observeres mange mariehøns i alle udviklingsstadier. En mariehøne, både som larve eller voksen, kan æde op til 50-100 bladlus om dagen.

NYHED:
Nu også med
mulighed for
optagning med
9-rækket bord +
6-rækket bord
med oppel hjul.

DALMOSE VOGNMANDSFORRETNING

En del af HJ Gruppen

- Optagning af roer på Syd- og Vestsjælland samt på Møn med meget erfarne og kompetente chauffører
- Vi kører med 4 stk. 3-akslet Ropa optagere, hvoraf 2 stk. har sidebånd for opsamling af roetoppe og 2 stk. selvkørende frakørselsvogne med sideaflysning
- Vi tager også roer op på 45 cm rækkeafstand
- Roesåning med 3 stk. 18 rk. med mulighed for placering af fast og flydende gødning
- På maskinerne er der sektionsslukke for at undgå overlapning
- Radrensning med mulighed for båndsprøjtning på både 12 rk. og 18 rk. Vi kører med kamerastyring, GPS og sektionshævning

HJ Gruppen | Dalmose Vognmandsforretning

Lundsgårdsvej 5 | 4261 Dalmose

Tlf. 58 18 81 15

Ring til Kenneth: 31 45 93 81
eller Henrik: 40 25 89 97

hjgruppen.dk